

Analiza cestovne mreže Osječko-baranjske županije

Blažević, Stjepan

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Transport and Traffic Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:119:410668>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-09**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Transport and Traffic Sciences -
Institutional Repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET PROMETNIH ZNANOSTI

Stjepan Blažević

ANALIZA CESTOVNE MREŽE OSJEČKO-BARANJSKE
ŽUPANIJE

ZAVRŠNI RAD

Zagreb, 2017.

Zagreb, 25. travnja 2017.

Zavod: **Zavod za cestovni promet**
Predmet: **Cestovne prometnice I**

ZAVRŠNI ZADATAK br. 3958

Pristupnik: **Stjepan Blažević (0135235893)**
Studij: **Promet**
Smjer: **Cestovni promet**

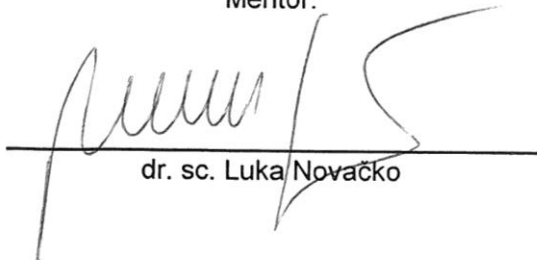
Zadatak: **Analiza cestovne mreže Osječko-baranjske županije**

Opis zadatka:

U završnom radu student će prvo opisati prostorno-prometni položaj Osječko-baranjske županije i njezin značaj u prometnom i gospodarskom sustavu Republike Hrvatske. Nakon toga analizirat će se postojeća prostorno-prometna dokumentacija županije te postojeća cestovna mreža županije. Analizom postojeće cestovne mreže istaknut će se njezini nedostaci i problemi u odvijanju prometnih tokova. Prijevozna potražnja na području županije analizirat će se pomoću podataka o brojanju prometa Hrvatskih cesta, a dat će se i pregled trendova kretanja prijevozne potražnje u posljednjih pet godina. Na kraju radu student će detaljno obrazložiti svoje prijedloge poboljšanja postojećeg stanja cestovne mreže u županiji.

Zadatak uručen pristupniku: 28. travnja 2017.

Mentor:

dr. sc. Luka Novačko

Predsjednik povjerenstva za
završni ispit:

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet prometnih znanosti

ZAVRŠNI RAD

ANALIZA CESTOVNE MREŽE OSJEČKO- BARANJSKE ŽUPANIJE

ANALYSIS OF ROAD NETWORK IN OSIJEK- BARANJA COUNTY

Mentor: dr. sc. Luka Novačko

Student: Stjepan Blažević

JMBAG: 0135235893

Zagreb, rujan 2017.

ANALIZA CESTOVNE MREŽE OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

SAŽETAK

Na temelju prikupljenih i javno dostupnih podataka vezanih za Osječko-baranjsku županiju analizirana je cestovna mreža županije. Opisan je prostorno-prometni položaj županije i njezin značaj u prometnom i gospodarskom sustavu Republike Hrvatske. Analizirana je postojeća prometna dokumentacija i postojeća cestovna mreža županija. Istaknuti su nedostaci u cestovnoj mreži županije i problemi u odvijanju prometnih tokova. Iz publikacija o brojanju prometa na cestama Republike Hrvatske koje objavljuju „Hrvatske ceste d.o.o.“ analiziran je trend kretanja prometnog opterećenja u posljednjih pet godina. Na kraju su dani prijedlozi poboljšanja cjelokupne cestovne mreže Osječko-baranjske županije.

KLJUČNE RIJEČI: analiza; cestovna mreža; brojanje prometa; prometno opterećenje

SUMMARY

Based on the collected and publicly data from available data related to Osijek-Baranja County, the road network was analyzed. The spatial-traffic position of the county is described and its importance in the traffic and economy of the Republic of Croatia. Analyzed available transport documentation and the available road network county. The disadvantages of the county road network are highlighted, as well as problems with traffic flows. From the publication on the traffic counting on the roadways of Croatia published by „Hrvatske ceste d.o.o.“ the trend of traffic congestion has been analyzed over the last five years. In the end, suggestions were made to improve the entire road network of Osijek-Baranja County.

KEYWORDS: analysis; road network; traffic counting; traffic congestion

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. PROSTORNO-PROMETNI POLOŽAJ OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE	3
3. ANALIZA POSTOJEĆE PROSTORNO-PROMETNE DOKUMENTACIJE ŽUPANIJE 5	
3.1. Master plan prometnog razvoja Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije.....	6
3.2. Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. godine	7
3.3. Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije od 2011. do 2013.....	9
4. ANALIZA POSTOJEĆE CESTOVNE MREŽE ŽUPANIJE	10
4.1. Prometni pravci od gospodarske važnosti	11
4.1.1. Autocesta A5	11
4.1.2. Podravska brza cesta	13
4.2. Državne ceste i ocjena stanja državnih cesta.....	13
4.3. Županijske i lokalne ceste u Osječko-baranjskoj županiji i ocjena stanja.....	15
4.4. Analiza broja prometnih nesreća na području županije.....	16
5. ANALIZA PODATAKA O BROJANJU PROMETA NA PODRUČJU ŽUPANIJE....	18
5.1. Analiza prometa na autocesti A5	20
5.2. Analiza prometa na državnoj cesti D2.....	21
5.3. Analiza prometa na državnoj cesti D7.....	22
5.4. Analiza prometa na državnoj cesti D34.....	23
5.5. Analiza prometa na državnoj cesti D53.....	24
6. PRIJEDLOZI POBOLJŠANJA POSTOJEĆE CESTOVNE MREŽE ŽUPANIJE	25
6.1. Dovršetak autceste A5	25
6.2. Modernizacija javnog putničkog prometa	25
6.3. Podravska brza cesta.....	25
6.4. Izgradnja obilaznice grada Belog Manastira	26
6.5. Izgradnja ceste Našice – Pleternica – Lužani	27
6.6. Izgradnja biciklističkih i pješakih staza.....	28
6.7. Zaštita okoliša.....	28
6.8. Rekonstrukcija kolničkog zastora na području županije	28
6.9. Izgradnja biciklističke staze Valpovo – Nard.....	28
7. ZAKLJUČAK	30
LITERATURA.....	32

POPIS SLIKA	33
POPIS TABLICA.....	33
POPIS GRAFIKONA	33

1. UVOD

Promet ima sve veće gospodarsko značenje i na temelju toga, te ostalih prikupljenih i analiziranih podataka u ovom završnom radu bit će prikazano stanje cestovne mreže Osječko-baranjske županije. Kao gospodarska djelatnost promet je jedan od najvažnijih za razvoj cijele države, zato nam je potreban učinkovit i održiv promet koji će pokretati industriju, društvo i ostale bitne čimbenike razvoja. Republika Hrvatska je dio Europske unije i kao punopravna članica ima zadatke i ciljeve koje mora ispuniti, a dio tih ciljeva i zadataka odnosi se i na Osječko-baranjsku županiju.

Cilj završnog rada je analizirati prometnu mrežu Osječko-baranjske županije, te na temelju tih podataka predložiti rješenja i mjere za rješavanje postojeće problematike na cestama županije. Završni rad se sastoji od sedam cjelina:

1. Uvod
2. Prostorno-prometni položaj Osječko-baranjske županije
3. Analiza postojeće prostorno-prometne dokumentacije županije
4. Analiza postojeće cestovne mreže županije
5. Analiza podataka o brojanju prometa na području županije
6. Prijedlozi poboljšanja postojeće cestovne mreže županije
7. Zaključak

U drugom poglavlju Osječko-baranjska županija je smještena na svoj prostorno-prometni položaj i prikazani su opći podaci o županiji (broj stanovnika, površina županije i ostalo). Detaljno je prikazan geoprometni položaj Osječko-baranjske županije.

Analizom postojeće prostorno-prometne dokumentacije približit će se pojedini doneseni dokument koji se odnosi na samu županiju i bit će detaljno objašnjen s navedenim mjerama za napredak cestovnog prometa. Analizirat će se tri dokumenta od velike gospodarske važnosti za Osječko-baranjsku županiju.

Četvrto poglavlje prikazuje prometne pravce koji prolaze kroz županiju te njihovu raspodjelu na karti županije. Posebnu ulogu autoceste A5 u prometnom povezivanju Republike Hrvatske s Republikom Mađarskom i Bosnom i Hercegovinom. Autocesta je dio koridora Vc koji prolazi kroz Republiku Hrvatsku.

Analiza podataka koje svake godine prikupljaju „Hrvatske ceste d.o.o.“ prikazat će trend kretanja prometne potražnje i prometnog opterećenja na području Osječko-baranjske županije. Bit će analizirane određene dionice državnih cesta koje prolaze područjem županije.

Na kraju će biti predložena određena moguća poboljšanja na području županije koja se odnose na cestovni promet na temelju analiziranih podataka i postojećeg stanja cestovne

mreže u županiji. U zaključaku će biti prikazana saznanja o cestovnoj mreži na području županije i budući razvitak cestovnog prometa na području županije.

2. PROSTORNO-PROMETNI POLOŽAJ OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Osječko-baranjska županija pripada skupini županija sjevernoistočne Hrvatske s kojima čini prostorno-plansku cjelinu (slika 1.). Velik značaj regiji daju riječni tokovi Dunava, Drave i Save koji uvjetuju uređenje prostora i određuju koridore međunarodne i državne infrastrukture, osobito transeuropske magistralne i regionalne prometne pravce. Prometni položaj županije određuju podunavski i podravski koridor, dok posavski koridor tangira županiju i od velikog je značaja za prometne tokove¹.

Slika 1.: Prostorni položaj Osječko-baranjske županije

Izvor: <http://www.min-kulture.hr/userdocsimages/PLANIRANJE/ZUPANIJE/osje%C4%8Dka.jpg>

Svojom površinom od 4 152 km² prostire se od Donjeg Miholjca i Našica na zapadu do Erduta na istoku te od hrvatsko-mađarske granice na sjeveru do Brodsko-posavske i Vukovarsko-srijemske županije na jugu (slika 2.).

Osječko-baranjska županija obuhvaća nekoliko većih zemljopisnih cjelina: Baranju na sjeveroistoku, Podravinu i Našički kraj na zapadu te Đakovštinu na jugu.

¹ <http://www.obz.hr/hr/index.php?tekst=479> , (pristupljeno: srpanj 2017.)

Slika 2.: Osječko-baranjska županija s gradovima

Izvor: <http://os-drftudjman-beli-manastir.skole.hr/upload/os-drftudjman-beli-manastir/images/multistatic/45/Image/osjecko-baranjska.jpg>

Županija obuhvaća 264 naselja smještena u 42 jedinice lokalne samouprave od kojih je 7 sa statusom grada (Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac, Đakovo, Našice, Osijek i Valpovo) te 35 sa statusom općine². Prema popisu iz 2011. godine na području Županije živi 305.032 stanovnika³.

Županija temelji svoje gospodarstvo na poljoprivredi i prehrambenoj industriji, ali i na obrtu, prometu, drugim granama industrije i turizmu. Od ukupne površine Županije 58 % čine poljoprivredne površine, a šume 20 %. Prema tim podacima veliki postotak obradivih površina omogućuje intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju. Od ukupno 23 djelatnosti industrijske proizvodnje na području županije, najviše je zastupljena prerađivačka industrija i to proizvodnja hrane i pića, te proizvodnja celuloze, papira i proizvoda od papira, a zatim slijedi proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda. Drvno-prerađivačka i papirna industrija tradicionalno su izvozno orijentirani, te predstavljaju radno intenzivnu proizvodnju koja zauzima značajno mjesto u gospodarstvu županije⁴.

² <http://www.obz.hr/hr/index.php?tekst=1> (pristupljeno: srpanj 2017.)

³ https://www.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/htm/H02_02/H02_02.html , (pristupljeno: srpanj 2017.)

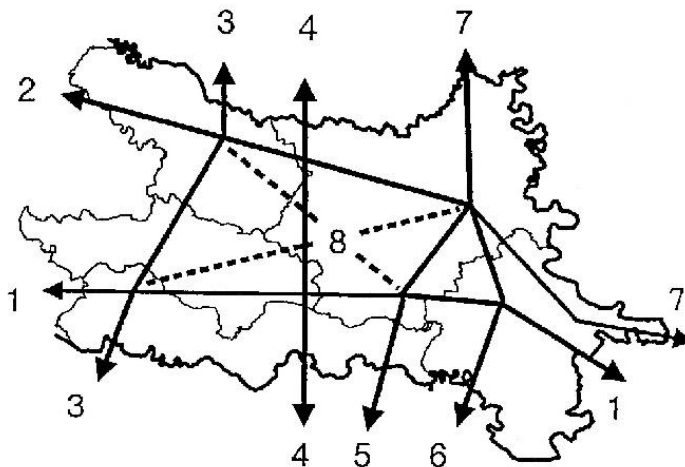
⁴ <http://www.obz.hr/hr/index.php?tekst=101> , (pristupljeno: srpanj 2017.)

3. ANALIZA POSTOJEĆE PROSTORNO-PROMETNE DOKUMENTACIJE ŽUPANIJE

Prednosti ravničarskog kraja došla su do izražaja u vrijeme korištenja suvremenih prometnica te su donijele važnu funkciju u povezivanju širih državnih i međunarodnih prometnih pravaca. Kroz Osječko-baranjsku županiju prolaze podravski i podunavski prometni koridor, dok posavski koridor tangira županiju i od velikoga je značaja za cijeli prometni sustav županije.

Glavni prirodni pravci Istočne Hrvatske su (slika 3.)⁵:

- Longitudinalni:
 - o 1. Posavski,
 - o 2. Podravski
- Transferzalni:
 - o 3. Virovitičko-okučanski,
 - o 4. Miholjačko-brodski,
 - o 5. Osječko-đakovački,
 - o 6. Osječko-županjski
- Po prostornoj orijentaciji kombinirani
 - o 7. Podunavski
- Sustav dijagonalnih pravaca 8.

Slika 3.: Prirodni prometni pravci Istočne Hrvatske

Izvor: Osječko-baranjska županija: Informacija o prometnoj povezanosti Osječko-baranjske županije

⁵ Osječko-baranjska županija: *Informacija o prometnoj povezanosti Osječko-baranjske županije*, Osijek, 2016.

Postojeći prostorno-prometni dokumenti županije, prema kojima se radi daljnji razvoj i napredak prometne mreže županije su:

1. Master plan prometnog razvoja Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije
2. Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. godine
3. Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije od 2011. do 2013.

3.1. Master plan prometnog razvoja Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije

Master plan ima za cilj postavljanje temelja za prometni razvoj grada Osijeka i Osječko-baranjske županije sa svim pripadajućim gradovima i lokalnim samoupravama. Analizira postojeće stanje cestovne mreže i cijelog prometa kao sustava te daje prijedloge za poboljšanje i napredak prometne povezanosti unutar županije. Također analizira stanje gradskog prometa u gradu Osijeku i daje prijedloge i rješenja za poboljšanje cjelokupnog prometa. Usklađen je sa svim dokumentima koji su od velike važnosti za razvoj održivog prometa i ispunjavanje ciljeva. Posebna pažnja obratila se prilikom definiranja mjera za poboljšanje gradskog prijevoza u Gradu Osijeku (analizom postojećeg stanja u prometu Grada Osijeka, funkcionalnosti gradskog prijevoza, autobusnih i tramvajskih linija, biciklističkih staza, signalizacije u prometu, pješačke infrastrukture i drugih bitnih elemenata)⁶.

Projektni zadatak ne zahtjeva izradu posebnog prometnog modela za teretni promet, unatoč tomu različita teretna vozila uzeta su u obzir za modeliranje cestovnog i željezničkog prometa.

Master plan je usklađen sa svim europskim, nacionalnim, regionalnim i lokalnim strateškim planovima kako bi što bolje mogao prikazati nedostatke, prijedloge poboljšanja i mjere za napredak prometa na području obuhvata.

Analiziran je nemotorizirani promet, posebice biciklistički promet koji ima veliki značaj u ravničarskom kraju.

Javni gradski promet odnosi se na promet u gradu Osijeku, te povezanosti ostalih dijelova županije sa središtem Osijeka. Prikazani su podaci o stanju autobusnih stajališta u županiji te ti podaci govore kako je zatečeno stanje loše. Tramvajski promet u gradu Osijeku je u zabrinjavajućem stanju i nužan je napredak i razvoj te vrste javnog prometa. Analiziran je također željeznički promet, promet na unutarnjim plovnim putevima i zračni promet.

Jedan od glavnih ciljeva Master plana je povećanje interesa za korištenjem javnog prijevoza i na temelju toga provedena je velika anketa. Također provedeno je brojanje prometa kako bi se dobila potpuna slika prometne potražnje.

⁶ Reginalna razvojna agencija Slavonije i Baranje: *Master plan prometnog razvoja Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije*, Osijek, 2016.

Prikazana je tablica s prometnim problemima te su na kraju dani ciljevi i potrebne mjere kako bi se ispravili prometni problemi te poboljšala prometna mreža u cijelosti. Najviše je infrastrukturnih mjera, pa zatim organizacijskih i ostalih mjera.

Mjera koja se odnosi na cestovni promet na cestama izvan naselja je izgradnja obilaznice grada Belog Manastira, jer trenutačna državna cesta D7 prolazi kroz sami grad i dolazi do miješanja lokalnog s tranzitnim prometom.

Kao srednjoročni plan je dovršetak obilaznice grada Našica kako bi se u potpunosti tranzitni promet izdvojio iz naseljenog mjesta. Obilaznica grada Našica je dovršena i cesta je puštena u promet.

U planu je izgradnja novog prometnog pravca od Našica preko Pleternice do Lužana koji bi se spajao na autocestu A3 i tako spojio tri županije (Osječko-baranjsku, Požeško-slavonsku i Brodsko-posavsku).

3.2. Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. godine

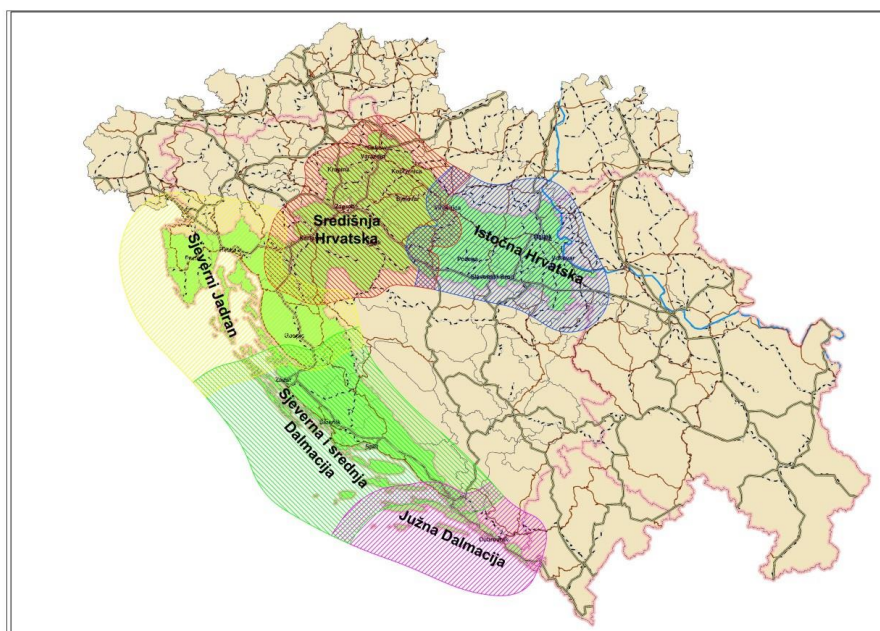
Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske napravljena je na temelju podjele na funkcionalne regije koje se ne podudaraju s administrativnim regijama ili granicama Republike Hrvatske⁷.

Funkcionalne regije su:

- Središnja Hrvatska,
- Istočna Hrvatska,
- Sjeverni Jadran,
- Sjeverna i Središnja Dalmacija,
- Južna Dalmacija

Prema toj podjeli Osječko-baranjska županija pripada pod funkcionalnu regiju Istočne Hrvatske (slika 4.).

⁷ Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture: *Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. godine*, Zagreb, 2014.

Slika 4.: Regionalna podjela Republike Hrvatske

Izvor: Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture: Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. godine

Svaka regija je posebno opisana i analizirana, te su dani opći podaci o regijama i njihovim glavnim središtima. Svaka grana prometa prikazana je u prometnoj mreži Europske unije i kolika je njezina važnost za daljnji razvoj i napredak kako same regije tako i cijele države.

Naglasak je također stavljen na javni prijevoz putnika i na vidove prometa s nultom emisijom štetnih plinova radi zadovoljavanja dnevnih migracija ljudi radi raznih potreba. Intermodalni javni prijevoz putnika gotovo pa i ne postoji, te međusobna koordinacija pojedinih voznih redova nisu usklađeni ili su jako rijetki.

Sve mjere i ciljevi dani su za cijeli teritorij Republike Hrvatske s određenim poglavljima koja se odnose na funkcionalne regije gdje sama Osječko-baranjska županija nema veliki utjecaj, nego se većina odnosi na sami grad Osijek koji je veliko i važno središte. Određeni ciljevi su povezani s mjerama koje treba poduzeti, dok su drugi djelomično ili uopće nisu povezani.

Strategija prometnog razvoja je obuhvatila cijelo područje Republike Hrvatske i u tome se uvelike razlikuje od Master plana prometnog razvoja Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije, koji se bavi samim detaljima na području same Županije.

Jedna od mjera odnosi se na autocestu A5 i njezin dovršetak u cijelosti od Osijeka do granice s Republikom Mađarskom. Velik dio te dionice je završen, a najveći i najteži dio te dionice most preko rijeke Drave dužine 2,4 km dovršen je u cijelosti.

Mjera koja se odnosi na državnu cestu D2 koja prolazi Osječko-baranjskom županijom u prvom planu ima sigurnost cestovnog prometa jer je na toj dionici jako velik tranzitni promet. U planu je novi koridor D2, ali tek nakon novih studija koje se trebaju provesti.

Kao zajednička mjera za cjelokupnu Republiku Hrvatsku odnosi se mjera o sigurnosti prometa na cestama i provedba smanjenja crnih točaka i nesreća s poginulim osobama. Zadaća je uvesti odgoj i edukaciju o sigurnosti u prometu od najranijih dobnih skupina. Mjera koja se odnosi na zaštitu okoliša i smanjenje emisija štenih plinova odnosi se također na cjelokupnu Republiku Hrvatsku. Sve veći broj punionica za vozila koja imaju električni pogon i smanjenja ispušnih plinova iz vozila.

3.3. Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije od 2011. do 2013.

Strategija se odnosi na razvoj cijele županije, a jedan dio te strategije obuhvaća prometni sektor s četiri grane prometa. Analizira se cjelokupna županija od geoprometnog i prostornog položaja, reljefa, klime, sastava stanovništva, gospodarstva i ostalih važnih čimbenika. Strategija je također temeljena na prijašnjim Europskim planovima i strateškim dokumentima te je usklađena s navedenim planiranim razvojem cijele Republike Hrvatske.

Analiza prometne infrastrukture bazira se na glavnim cestama koje prolaze Osječko-baranjskom županijom te koridorima koji povezuju unutrašnje kontinentalno područje i područje srednjeeuropskog Podunavlja s Jadranom⁸. U strategiji se kao jedan od problema navodi buka koju uzrokuje sam promet na cestama i posebice promet šinskih vozila u gradu Osijeku.

Na kraju Strategija donosi SWOT (prednosti, nedostaci, šanse i prijetnje) analizu cijelokupne prikupljene dokumentacije i kao veliku prednost vidi geoprometni položaj Osječko-baranjske županije i predviđa daljnji napredak održivog razvoja i unaprjeđenja prostora. U strategiju se uvrštavaju područja od posebne državne skrbi i nerazvijena područja, kako bi i taj dio Županije mogao postići određeni cilj i napredak.

Cestovni promet pripada pod prvi cilj koji govori o održivom razvoju i unaprjeđenju prostora, a sama mjera se odnosi na unaprjeđenje i izgradnju prometnog sustava uvažavajući međunarodne i međuregionalne prometne pravce kao i potrebe stanovništva i gospodarstva.

Jedna od glavnih prometnica koja se navodi autocesta A5 još nije dovršena u cijelosti te i dalje kao i prije donošenja strategije promet je moguć samo do grada Osijeka.

⁸ Osječko-baranjska županija: *Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije od 2011. do 2013.*, Osijek, 2011.

4. ANALIZA POSTOJEĆE CESTOVNE MREŽE ŽUPANIJE

Osječki prometni čvor ima značajnu ulogu u prostoru Osječko-baranjske županije i kroz taj prostor su definirana dva međunarodna prometna koridora i to⁹:

- Koridor Vc
- Koridor X

Glavni cestovni prometni pravci položeni su dolinama rijeka koje omeđuju prostor Županije¹⁰:

- Autocesta A3 dolinom rijeke Save (granični prijelaz Bregana-Zagreb-Slavonski Brod-granični prijelaz Bajakovo)
- Državna cesta D2 dolinom rijeke Drave (granični prijelaz Dubrava Križovljanska-Varaždin-Našice-Osijek-Vukovar-granični prijelaz Ilok) – podravska magistrala
- Državna cesta D7 dolinom rijeke Dunav (granični prijelaz Kneževo-Beli Manastir-Osijek-Đakovo-granični prijelaz Slavonski Šamac)
- Autocesta A5

Svi važni prometni pravci koji prolaze kroz Osječko-baranjsku županiju imaju međunarodni značaj i u sustavu su E-cesta koje povezuju dijelove zapadne, srednje i sjeverne Europe s južnim i jugoistočnim dijelom Europe. Međunarodna važnost i značaj prometnog čvora grada Osijeka i Osječko-baranjske županije potvrđena je na Europskoj konferenciji ministara prometa u Helsinkiju 1997. god. gdje je potvrđen transeuropski prometni koridor Vc (granica Republike Mađarske-Beli Manastir-Osijek-Đakovo-Sredanci-granica BiH-Sarajevo-granica Republike Hrvatske-luka Ploče)¹¹.

Na području Osječko-baranjske županije proteže se djelomično ili u cijelosti¹²:

- 15 državnih cesta
- 86 županijskih cesta
- 98 lokalnih cesta

Državne ceste se prostiru na dionici od 498,062 km, županijske ceste na dionici od 650,82 km i lokalne ceste na dionici od 485,80 km. Područje sadrži još oko 1400 km nerazvrstanih cesta (ostale ceste). Od ukupne dužine županijskih i lokalnih cesta bez asfaltnog zastora je 12,73 km županijskih cesta što u postotcima iznosi 1,96 % i 196,644 km lokalnih cesta što iznosi 40,33 %. Duljina ceste s kolnikom užim od 5 m iznosi 133,05 km te se na njima odvija dvosmjernan promet, što govori da će se morati ti cestovni pravci rekonstruirati¹³.

⁹ Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje: *Master plan prometnog razvoja Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije*, Osijek, 2016.

¹⁰ Ibid

¹¹ Ibid

¹² Ibid

¹³ http://www.zuc-obz.hr/index.php?option=com_content&view=article&id=87&Itemid=69, (pristupljeno: kolovoz 2017.)

4.1. Prometni pravci od gospodarske važnosti

Dva glavna prometna pravca od velike gospodarske i društvene važnosti za županiju su:

1. autocesta A5 i
2. podravska brza cesta.

4.1.1. Autocesta A5

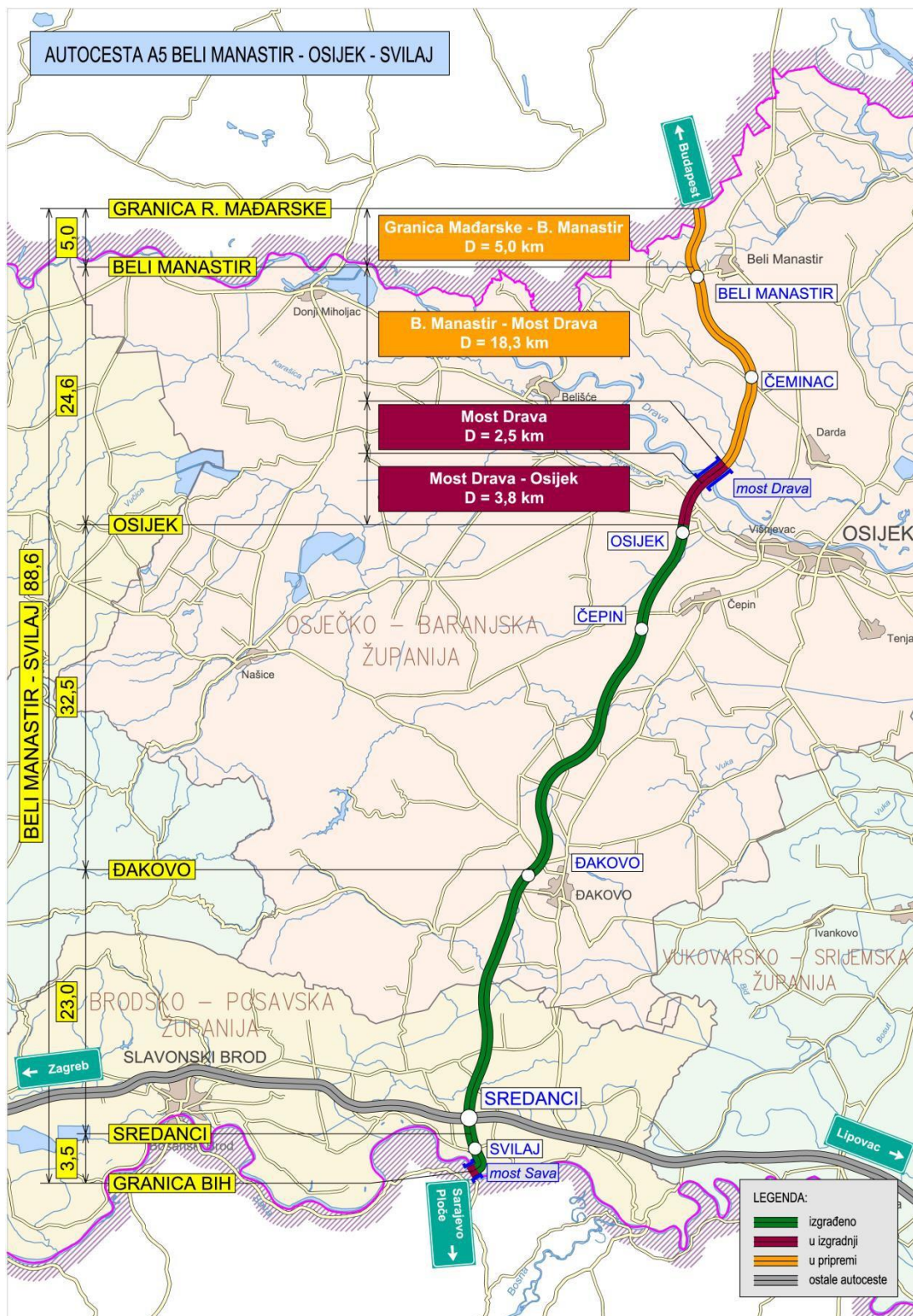
Autocesta A5 od velike je važnosti za povezivanje s ostatkom Europske unije u cijelosti i mogućnosti trgovinske razmjene. Dionice do grada Osijeka su izgrađene u cijelosti dok se ostatak dionice od Mađarske granice u Osijeka gradi. Autocesta A5 Beli Manastir-Osijek-Svilaj dužine je 88,6 km a u Osječko-baranjskoj županije nalazi se 72,5 km. Sljedeće dionice se nalaze na području Osječko-baranjske županije¹⁴:

- granica Republike Mađarske – Beli Manastir, duljine 5 km
- Beli manastir – Osijek, duljine 24,6 km
- Osijek – Đakovo, duljine 32,5 km
- Đakovo – Sredanci, duljine 10,4 km

U izgradnji je dionica duljine 29,6 km kako bi autocesta A5 u cijelosti bila puštena u promet na području Republike Hrvatske (slika 5.). Glavni problem trenutnog stanja ceste kojom taj koridor prolazi a to je državna cesta D7 je taj što je jako loše stanje kolnika i što dionice ceste prolaze kroz naseljena mjesta. Završetak autoceste A5 tako je od velikog državnog značaja i značaja same županije. Izgradnja ostalog dijela autocete bit će definirani u narednom programskom razdoblju¹⁵.

¹⁴ Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje: *Master plan prometnog razvoja Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije*, Osijek, 2016.

¹⁵ Osječko-baranjska županija: *Informacija o prometnoj povezanosti Osječko-baranjske županije*, Osijek, 2016.

Slika 5.: Autocesta A5

Izvor: Osječko-baranjska županija: *Informacija o prometnoj povezanosti Osječko-baranjske županije*, Osijek, 2016.

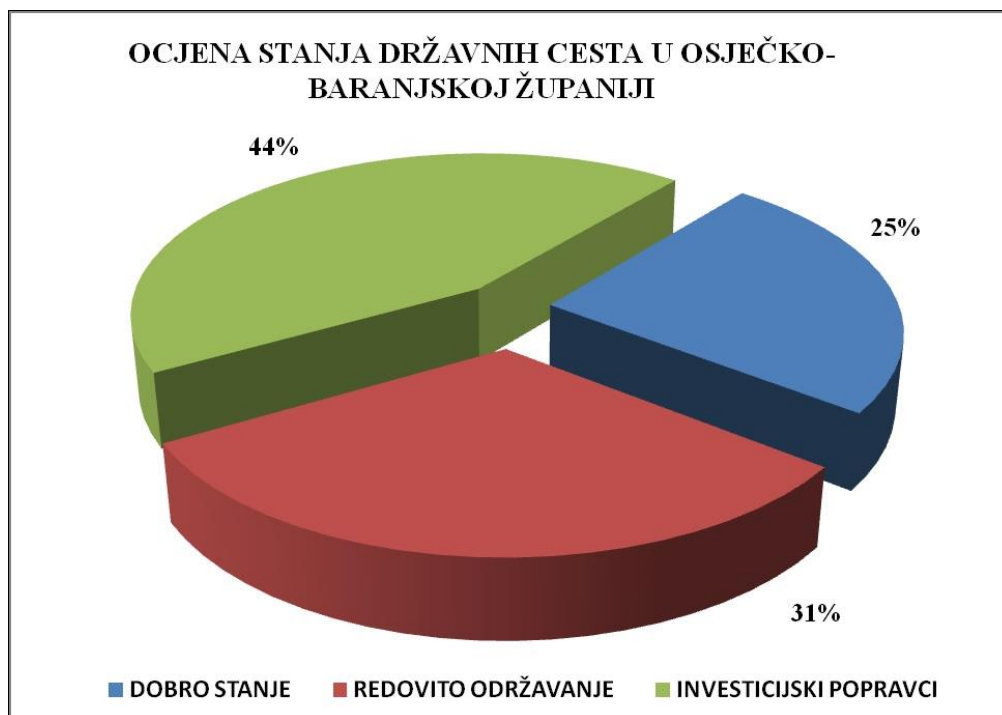
4.1.2. Podravska brza cesta

Kao sljedeća prioritetna prometnica je brza cesta Varaždin - Koprivnica - Virovitica - Osijek - Ilok ukupne dužine oko 330 km i vrijednosti koja se procjenjuje na 450 milijuna kuna. Riječ je o vrlo kvalitetnom projektu od iznimnog gospodarskog značenja, koji bi trebao biti alternativa sadašnjoj državnoj cesti D2 (Podravskoj magistrali). Ista će povezivati podravski i podunavski dio sjeverne Hrvatske. Nastavno na spomenutu brzu cestu potrebna je i izgradnja obilaznice Vukovara. Kada se uzme u obzir buduća pretovarna luka Vukovar i planirani višenamjenski kanal Dunav - Sava koji će biti plovni put Vb klase razumljiva je potreba realizacije ovih investicija, a u cilju rasterećenja postojećih prometnica i osiguravanja kvalitetnih sigurnosnih uvjeta¹⁶.

4.2. Državne ceste i ocjena stanja državnih cesta

U Osječko-baranjskoj županiji ima 15 državnih cesta koje se dijele na dvije glavne ceste, četiri sabirne te devet spojnih i sabirnih cesta (slika 7.).

Ocjena stanja državnih cesta u Osječko-baranjskoj županiji govori kako je 25% državnih cesta u dobrom stanju, 31% se redovno održava, a 44% cesta treba investicijsko održavanje (slika 6.).

Slika 6.: Ocjena stanja državnih cesta

Izvor: Osječko-baranjska županija: *Informacija o prometnoj povezanosti Osječko-baranjske županije*, Osijek, 2016.

¹⁶ Osječko-baranjska županija: *Informacija o prometnoj povezanosti Osječko-baranjske županije*, Osijek, 2016.

Redni broj	Identifikacijska oznaka	Naziv ceste Dionica u OBŽ	Širina kolnika	Duljina u OBŽ (km)	Asfaltni kolnik (km)
Glavne ceste					
1.	D-2	G.P.Dubrava Križovljanska (gr.R.Slov.) - Varaždin - Virovitica - Našice - Osijek - Vukovar - G.P.Ilok (gr.R.Srbije) Našice - Osijek	6,00 - 7,70	82,083	82,083
2.	D-7	G.P.Duboševica (gr.R.Mađarske) - Beli Manastir - Osijek - Đakovo - G.P.Sl.Šamac (gr.BiH) G.P.Duboševica (gr.R.Mađarske) - Beli Manastir - Osijek - Đakovo	5,90 - 7,45	91,228	91,228
UKUPNO				173,311	173,311
Sabime ceste					
1.	D-34	Slatina (D2) - D. Miholjac - Josipovac (D2) D. Miholjac - Josipovac (D2)	6,10 - 7,00	60,647	60,647
2.	D-38	Pakrac (D5) - Požega - Pleternica - Đakovo (D7) Ruševo (D53) - Đakovo (D7)	5,90 - 8,00	24,528	24,528
3.	D-46	Đakovo (D7) - Vinkovci - G.P.Tovarnik (gr.R.Srbije) Đakovo (D7) - Vinkovci	6,00 - 7,50	14,341	14,341
4.	D-53	G.P.D.Miholjac (gr.R.Mađarske) - Našice - G.P.Sl.Brod (gr.R.BiH) G.P.D.Miholjac (gr.R.Mađarske) - Našice - Ruševo (D38)	6,00 - 7,50	50,093	50,093
UKUPNO				149,609	149,609
Spojne i priključne ceste					
1.	D-211	G.P.Baranjsko Petrovo Selo (gr.R.Mađarske) - Baranjsko Petrovo Selo (D517)	6,00	1,954	1,954
2.	D-212	D7 - Kneževi Vinogradi - G.P. Batina (gr.R.Srbije)	6,10 - 6,60	22,302	22,302
3.	D-213	D2 - G.P.Erdut (gr.R.Srbije)	6,30 - 7,70	26,609	26,609
4.	D-417	Rječno pristanište Osijek - D2	6,30	2,311	2,311
5.	D-418	D-2 - Zračna luka "Klisa Osijek"	7,00	2,303	2,303
6.	D-515	Našice (D53) - Đakovo (D7)	6,15 - 7,10	32,669	32,669
7.	D-517	B. Manastir (D7) - Belišeće (D34)	5-50 - 6,60	27,411	27,411
8.	D-518	Osijek (Divalentova) - čvorište Trpimirova (D2) - Jarmina (D46)	7,10	19,938	19,938
9.	D-519	Dalj (D213) - Borovo (D2)	7,00	8,206	8,206
Ukupno				143,703	143,703
SVEUKUPNO				466,623	466,623

Slika 7.: Državne ceste u Osječko-baranjskoj županiji

Izvor: Osječko-baranjska županija: *Informacija o prometnoj povezanosti Osječko-baranjske županije*, Osijek, 2016.

4.3. Županijske i lokalne ceste u Osječko-baranjskoj županiji i ocjena stanja

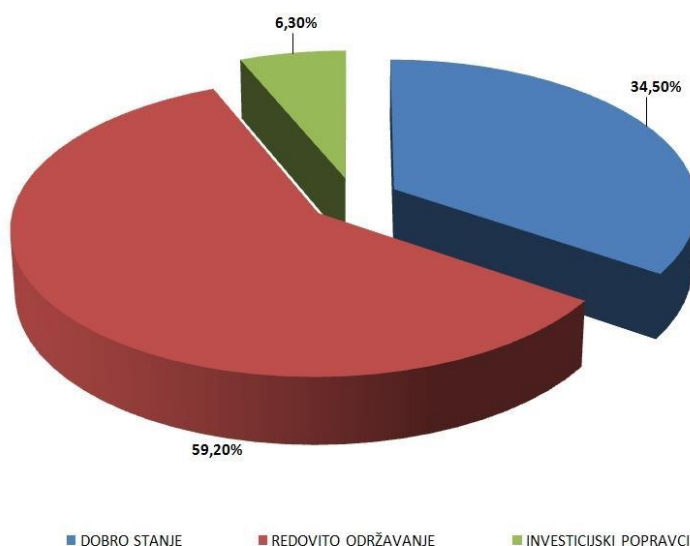
Prema podacima iz 2016. godine na području Osječko-baranjske županije razvrstano je 86 županijskih i 98 lokalnih cesta s ukupnom duljinom od 1.138,244 kilometra. Iz slike 8. vidljivo je da 929,050 km odnosno 81,61 % cestovne mreže županijskih i lokalnih cesta sa izgrađenim suvremenim kolnikom, dok je 209,374 km ili 18,39 % cesta bez izgrađenog suvremenog kolnika. Veći postotak neizgrađenosti županijskih i lokalnih cesta od Osječko-baranjske županije imaju samo četiri županije (Vukovarsko-srijemska, Sisačko-moslavačka, Ličko-senjska i Virovitičko-podravska županija).

Vrsta ceste	Ukupna dužina cesta (u kilometrima)	Vrsta kolnika (u kilometrima)	
		suvremeni kolnik	ostali kolnik
Županijske ceste	650,820	638,090	12,730
Lokalne ceste	487,604	290,960	196,644
Ukupno	1.138,424	929,050	209,374

Slika 8.: Podaci o županijskim i lokalnim cestama

Izvor: Izvor: Osječko-baranjska županija: *Informacija o prometnoj povezanosti Osječko-baranjske županije*, Osijek, 2016.

Ocjena stanja županijskih i lokalnih cesta na području Osječko-baranjske županije govori kako 34,50 % cesta ima dobro stanje, 59,20 % se redovno održava, dok je investicijsko održavanje potrebno na 6,30 % cesta (slika 9.).

Slika 9.: Ocjena stanja županijskih i lokalnih cesta na području Osječko-baranjske županije

Izvor: Osječko-baranjska županija: *Informacija o prometnoj povezanosti Osječko-baranjske županije*, Osijek, 2016.

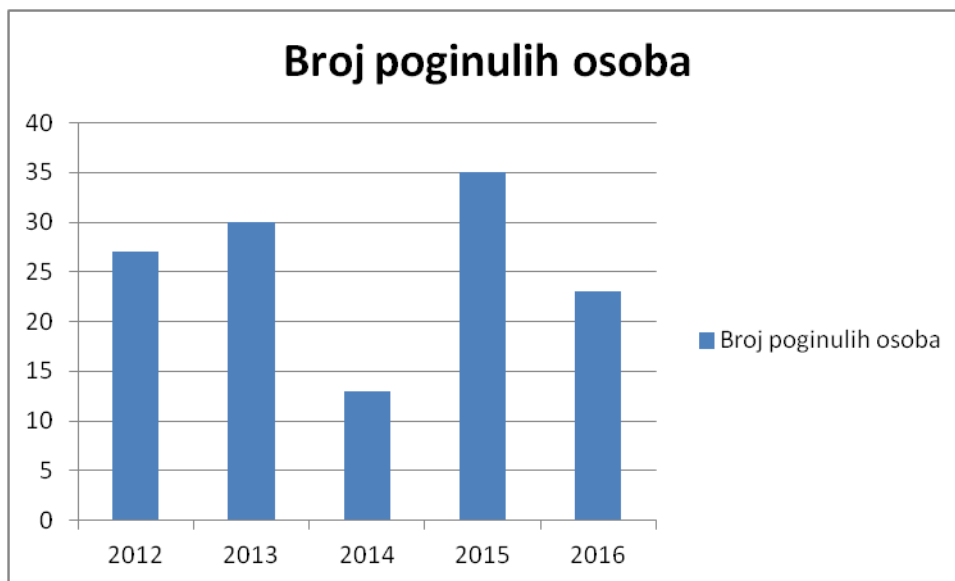
4.4. Analiza broja prometnih nesreća na području županije

Prema navedenim podacima koje objavljuje Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske na grafikonu 1. vidljivo je kretanje broja prometnih nesreća na području policijske uprave Osječko-baranjske. Vidljivo je smanjenje trenda prometnih nesreća samo 2014. godine, dok je ostalih godina povećanje prometnih nesreća.

Grafikon 1.: Kretanje broja prometnih nesreća

Na grafikonu 2. vidljivo je da 2015. godine na području županije ima 30 smrtno stradalih osoba, a 2014. prati trend smanjenja prometnih nesreća s time imamo i smanjenje broja poginulih osoba. Prema ovim podacima Osječko-baranjska županija mora poraditi na smanjenju prometnih nesreća i broja poginulih osoba jer je pri samom vrhu u Republici Hrvatskoj. Treba uvesti preventivne mjere i pojačati nadzor prometa na području županije kako bi se povećala sigurnost svih sudionika u prometu na cestama.

Grafikon 2.: Broj poginulih na području županije

5. ANALIZA PODATAKA O BROJANJU PROMETA NA PODRUČJU ŽUPANIJE

Osnovni je cilj brojenja cestovnog prometa sustavno prikupljanje podataka o značajkama cestovnog prometa na što je moguće većem dijelu cestovne mreže. Taj projekt u nas uspješno usmjeravaju i koordiniraju "Hrvatske ceste d.o.o.". Planovi brojenja prometa u novijem razdoblju pretežito, uz autoceste, obuhvaćaju državne ceste, a sve češće i županijske i lokalne ceste, odnosno njihove izabrane odsječke¹⁷.

Automatsko brojenje prometa, kao i prethodna brojenja, metodološki i tehnološki temelji se na elektromagnetskim indukcijskim senzorima i odgovarajućim detektorima vozila, a u brojenju prometa na prometnim građevinama s naplatom uporabe oslanja se na podatke naplatnih postaja. Racionalnost prikupljanja i kvaliteta prikupljenih podataka i njihove obrade unaprjeđuju se stalnim inovacijama, čuvajući pritom usporedivost podataka s onima iz prethodnih godina¹⁸.

Brojenje prometa u Republici Hrvatskoj vrši se na državnim cestama, cestovnim građevinama s naplatom prolaska vozila, županijskim cestama, trajektnim pristaništima, lokalnim cestama i nerazvrstanim cestama.

Za prikupljanje podataka o količini i strukturi prometa, korišteni su ovi načini brojenja prometa:

- Neprekidno automatsko brojenje prometa
- Povremeno automatsko brojenje prometa
- Naplatno brojenje na autocestama, cestovnim građevinama s naplatom prolaska vozila i na trajektnim pristaništima.

Analiza podataka zadnjih pet godina na području Osječko-baranjske županije bit će napravljena za određene ceste i dionice koje prolaze kroz samu županiju (slika 10.). Bit će prikazan i analiziran trend porasta prometa na određenim cestama u županiji. Odabrane su ceste s najvećim prometnim opterećenjem i ceste koje imaju najveće dionice koje prolaze kroz županiju.

¹⁷ Hrvatske ceste d.o.o.: *Brojenje prometa na cestama Republike Hrvatske godine 2016.*, Zagreb, 2017.

¹⁸ Ibid

5.1. Analiza prometa na autocesti A5

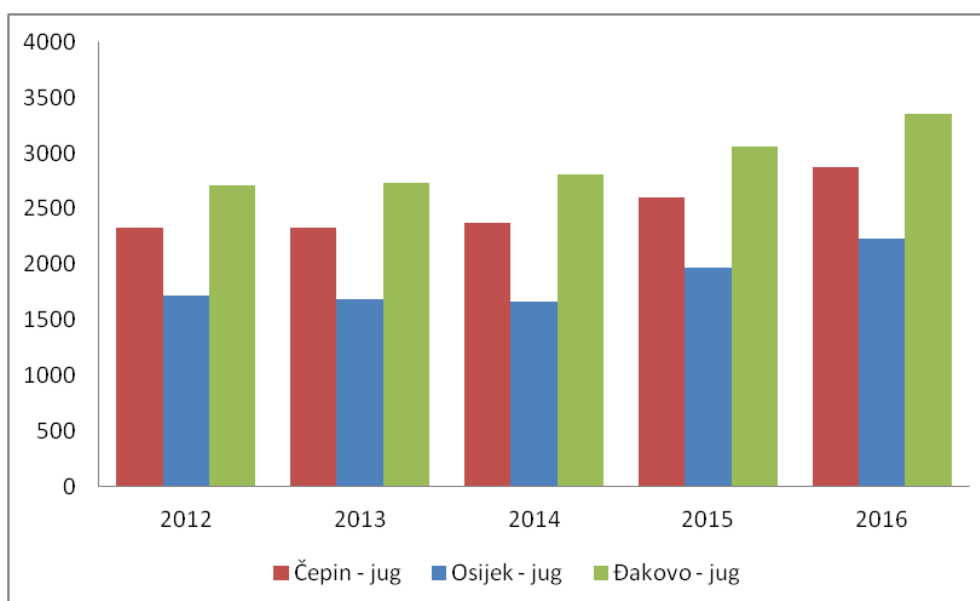
U tablici 1. prikazan je prosječni godišnji dnevni promet (PGDP) na autocesti A5 koji prolazi trima naplatnim postajama koje se nalaze na području Osječko-baranjske županije.

Tablica 1. Prosječni godišnji dnevni promet na autocesti A5

	2012	2013	2014	2015	2016
Osijek - jug	1718	1690	1663	1964	2235
Čepin - jug	2327	2328	2376	2598	2875
Đakovo - jug	2714	2735	2812	3056	3358

Izvor: Hrvatske ceste d.o.o.

Iz grafikona 3. vidljiv je konsantan rast na cijeloj dionici autoceste A5 koji se proteže kroz Osječko-baranjsku županiju. Taj rast je nedovoljan i radi se o premalom prometnom opterećenju, ali kroz budući rast prometa i otvaranja cijele dionice autoceste doći će do punog iskorištenja kapaciteta projektirane i izgrađene autoceste.

Grafikon 3.: Prikaz porasta prometnog opterećenja na autocesti A5 od 2012. do 2016. godine.

Analiza podataka o strukturi vozila na autocesti A5 govori da je oko 80 % prometa čine osobna vozila, a svega oko 10 % teretna vozila koja koriste autocestu za prometovanje. Na autocesti se provodi naplatno brojenje prometa na cijeloj dionici autoceste koja prolazi Osječko-baranjskom županijom.

5.2. Analiza prometa na državnoj cesti D2

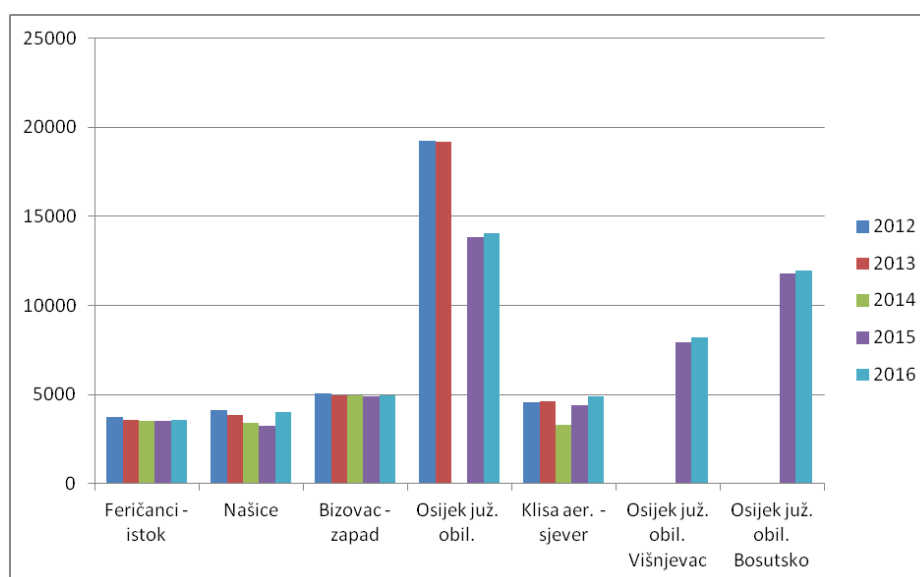
Iz tablice 2. vidljiv je PGDP od 2012. do 2016. godine na dionici državne ceste D2 koja prolazi Osječko-baranjskom županijom.

Tablica 2. PGDP na dionici državne ceste D2

	2012	2013	2014	2015	2016
Feričanci - istok	3731	3599	3510	3515	3566
Našice	4135	3831	3431	3270	3998
Bizovac - zapad	5056	4985	4947	4888	4942
Osijek juž. obil.	19254	19206	-	13859	14075
Klisa aer. - sjever	4576	4617	3325	4419	4880
Osijek juž. obil. Višnjevac	-	-	-	7941	8197
Osijek juž. obil. Bosutsko	-	-	-	11795	11961

Izvor: Hrvatske ceste d.o.o.

Od 2015. godine na Osječkoj obilaznici dodana su još dva mjesta za brojanje prometa, a samim time je i u funkciji brza cesta koja je izgrađena 2015. godine. Na grafikonu 4. vidljivo je stagniranje prometnog opterećenja, ali s blagim smanjenjem na svim brojačkim mjestima osim na dva nova brojačka mjesta na području Osječko-baranjske županije. Na dionicama Osječke obilaznice Višnjevac i Bosutsko dolazi do povećanja prometnog opterećenja. Kod brojanja prometa na brojačkom mjestu Osijek južna obilaznica u 2015. i 2016. dolazi do naglog smanjenja prometnog opterećenja s usporedbom na 2012. i 2013. godinu.

Grafikon 4.: Prometno opterećenje na državnoj cesti D2

5.3. Analiza prometa na državnoj cesti D7

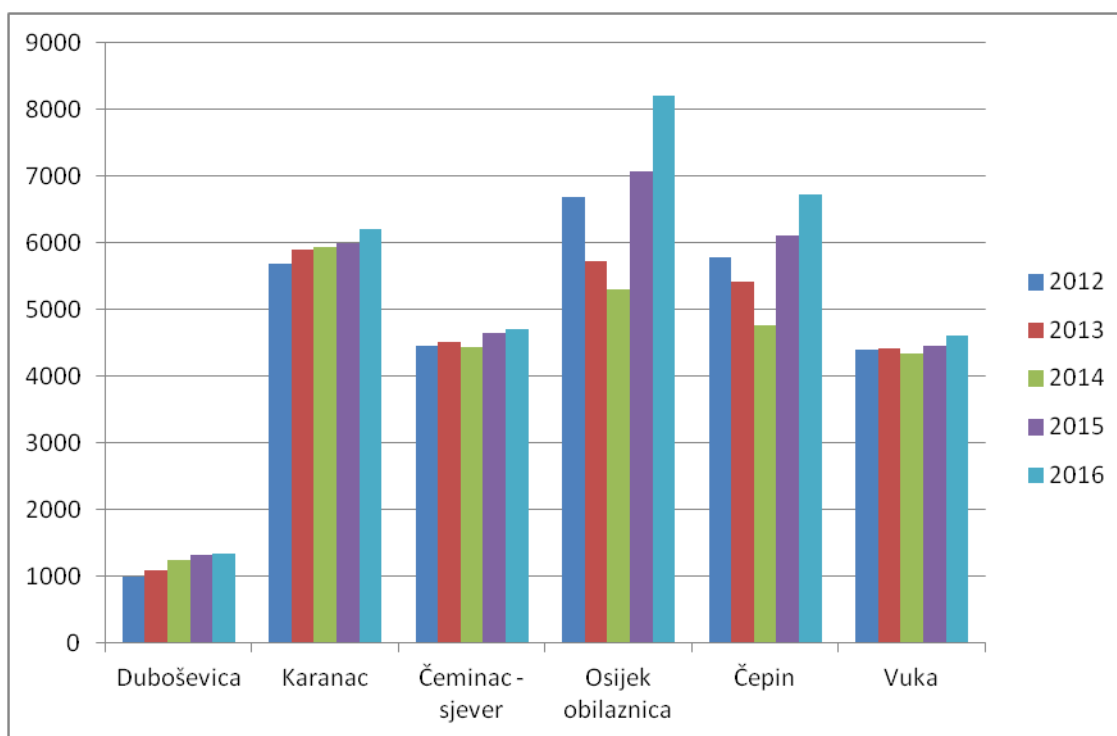
Državna cesta D7 gotovo cijelom dionicom prolazi Osječko-baranjskom županijom i to je ujedno i najveća dionica državne ceste u županiji. U tablici 3. prikazan je PGDP za brojačka mjesta koja se nalaze na području Osječko-baranjske županije.

Tablica 3. PGDP na dionici državne ceste D7

	2012	2013	2014	2015	2016
Duboševica	1005	1095	1254	1319	1352
Karanac	5687	5898	5936	6001	6215
Čeminac - sjever	4454	4520	4449	4645	4715
Osijek obilaznica	6698	5733	5316	7081	8214
Čepin	5793	5419	4772	6118	6721
Vuka	4409	4424	4343	4454	4616

Izvor: Hrvatske ceste d.o.o.

Na prve tri dionice u grafikonu 5. vidljiv je lagani rast prometnog opterećenja, dok je na četvrtoj i petoj dionici vidljiv pad prve tri godine a nakon toga nagli porast prometnog opterećenja što govori o napretku gospodarstva na području grada Osijeka i prometnog razvitka samog grada. Također na zadnjoj dionici postoji lagani rast prometnog opterećenja.

Grafikon 5.: Prikaz prometnog opterećenja na državnoj cesti D7

5.4. Analiza prometa na državnoj cesti D34

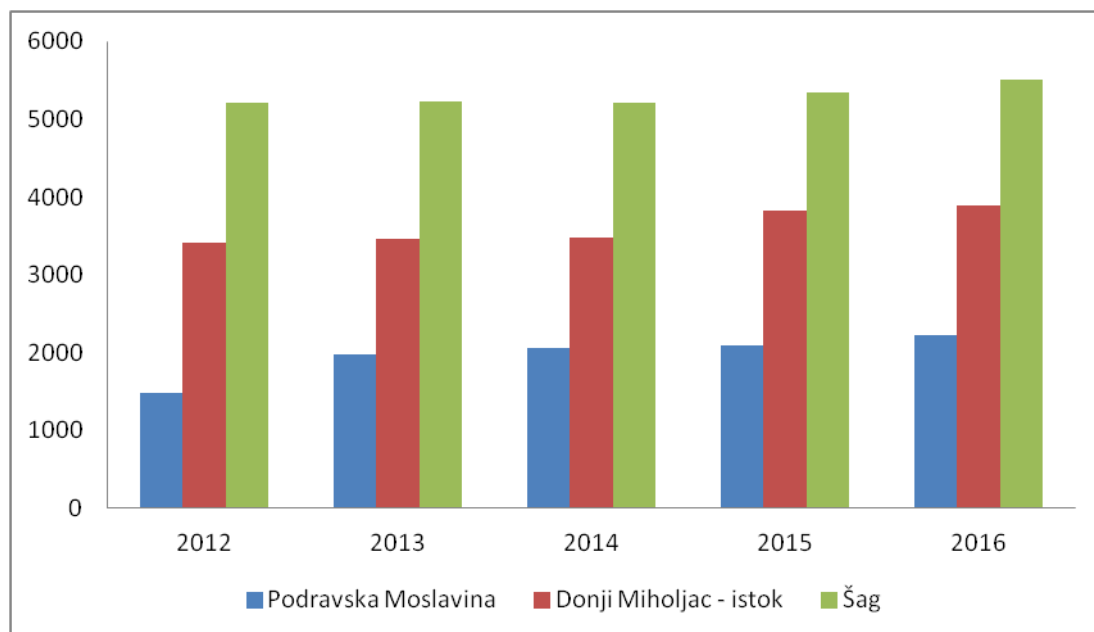
Dionica državne ceste D34 kroz Osječko-baranjsku županiju proteže se s nešto više od 60 kilometara i treća je dionica po veličini u županiji. Iz tablice 4. vidljivo je kretanje PGDP-a na obuhvatnom području Osječko-baranjske županije.

Tablica 4. Prikaz PGDP-a na dionici državne ceste D34

	2012	2013	2014	2015	2016
Podravska Moslavina	1488	1986	2060	2098	2223
Donji Miholjac - istok	3419	3463	3475	3821	3897
Šag	5220	5237	5221	5346	5514

Izvor: Hrvatske ceste d.o.o.

Na grafikonu 6. vidljiv je lagani porast prometnog opterećenja, a najveće opterećenje ima brojačko mjesto koje se nalazi u mjestu Šag. To mjesto je najbliže središtu županije gradu Osijeku i približavanjem središtu županije vidljiv je porast prometnog opterećenja zbog velike gravitacije stanovništva prema Osijeku.

Grafikon 6.: Prometno opterećenje na državnoj cesti D34

5.5. Analiza prometa na državnoj cesti D53

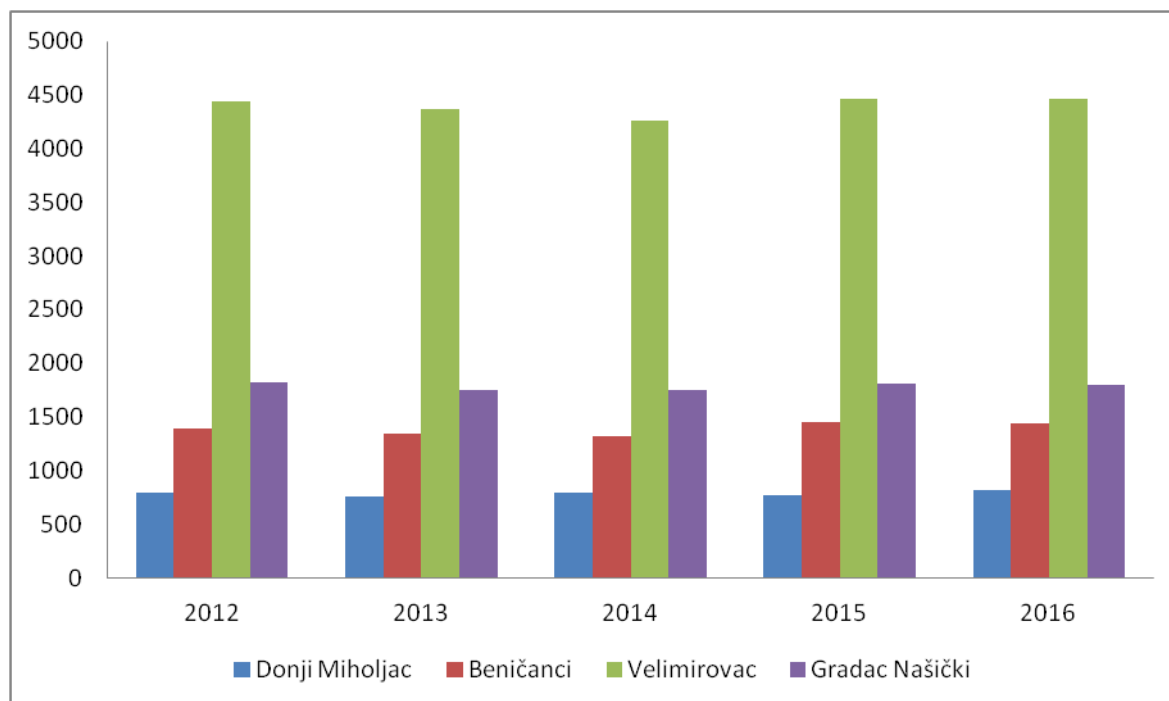
Ova dionica državne ceste prostire se kroz Osječko-baranjsku županiju s nešto više od 50 kilometara i na toj dionici nalazi se četiri brojačka mjesta za analizu prometa. U tablici 5. prikazani su podaci o brojanju prometa na tim brojačkim mjestima.

Tablica 5. Prikaz PGDP-a na dionici državne ceste D53

	2012	2013	2014	2015	2016
Donji Miholjac	794	759	792	775	823
Beničanci	1395	1345	1324	1448	1443
Velimirovac	4443	4363	4260	4469	4468
Gradac Našički	1826	1745	1752	1812	1796

Izvor: Hrvatske ceste d.o.o.

Grafikon 7. prikazuje jako mali porast prometnog opterećenja na dionici državne ceste D53 i veliko odskakanje na brojačkom mjestu u mjestu Velimirovac zbog gravitacije stanovništva u grad Našice.

Grafikon 7.: Prometno opterećenje na državnoj cesti D53

6. PRIJEDLOZI POBOLJŠANJA POSTOJEĆE CESTOVNE MREŽE ŽUPANIJE

Grad Osijek kao poljoprivredno i obrazovno središte županije ima veliku gravitaciju stanovništva i na temelju toga treba dati određene prijedloge za poboljšanje prometnog sustava čitave županije i samog grada Osijeka. Kako bi se što bolje prometno povezala cijela županija potrebne su različite mjere kako u cestovnom tako i u drugim vidovima prometa.

Prijedlozi za poboljšanje postojeće cestovne mreže su:

1. Dovršetak autoceste A5
2. Modernizacija javnog putničkog prometa
3. Podravska brza cesta
4. Izgradnja obilaznice grada Belog Manastira
5. Izgradnja ceste Našice – Pleternica – Lužani
6. Izgradnja biciklističkih i pješačkih staza
7. Zaštita okoliša
8. Rekonstrukcija kolničkog zastora na području županije
9. Izgradnja biciklističke staze Valpovo - Nard

6.1. Dovršetak autceste A5

Dovršetak autoceste A5 i puštanje u promet pune dionice važno je ne samo za Osječko-baranjsku županiju nego i za cijelo gospodarstvo i prometnu povezanost Republike Hrvatske. Povećanje prometa na autocesti donosi brži gospodarski razvoj same županije i mogući budući napredak.

6.2. Modernizacija javnog putničkog prometa

Bolja povezanost cijele županije sa središtem gradom Osijekom donosi bolji razvitak ostatka županije i donosi bolje pogodnosti stanovništvu. Modernizacija javnog prijevoza donosi ugodniju vožnju, smanjenje čekanja i ostale pogodnosti koje utječu na izbor javnog prijevoza. Treba bolje opremiti autobuse za gradski, prigradski i međugradski prijevoz putnika, podići sigurnost građana koji koriste javni prijevoz. U gradu Osijeku autobusni vozni park je obnovljen ali tramvajski vozni park je u jako lošem stanju i zahtjeva modernizaciju i napredak. Potreba za usklađivanjem voznih redova pojedinih vidova prometa je također nužna.

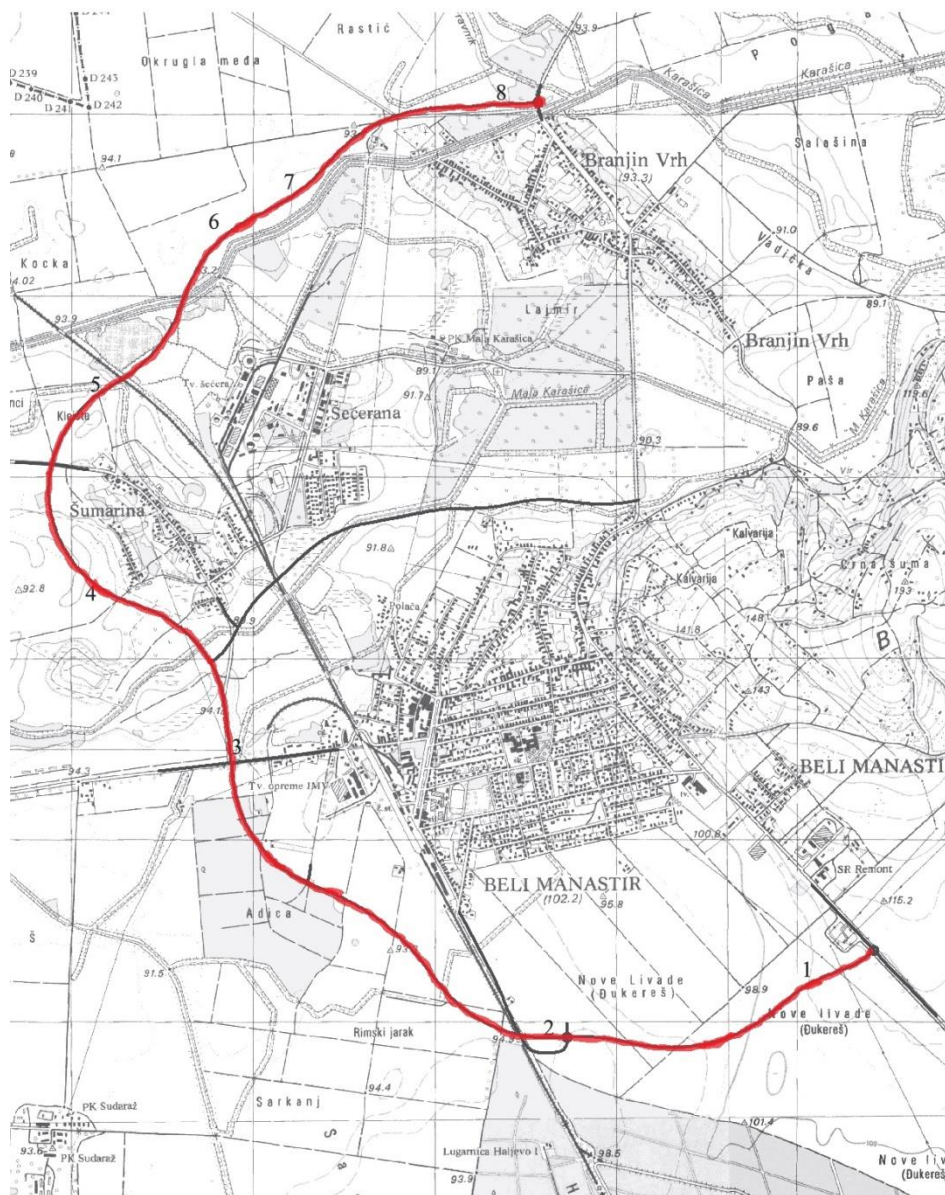
6.3. Podravska brza cesta

Izgradnja podravske brze ceste jedan je od najvećih infrastrukturnih pothvata u Republici Hrvatskoj koji bi trebao iznositi oko 450 milijuna kuna, ali je to ključan projekt za

povećanje sigurnosti cestovnog prometa na sadašnjoj Podravskoj magistrali koja prolazi kroz mnogobrojna naseljena mjesta i skraćuje vrijeme putovanja.

6.4. Izgradnja obilaznice grada Belog Manastira

Jedini grad koji na području Osječko-baranjske županije nema izgrađenu obilaznicu je grad Beli Manastir. U gradu dolazi do miješanja lokalnog s tranzitnim prometom jer kroz njega prolazi državna cesta D7 i zbog toga je nužno izgraditi obilaznicu kako bi se taj promet razdvojio, povećala sigurnost prometa, smanjilo vrijeme putovanja. U planu grada Belog Manastira je izgradnja obilaznice od 2006. godine kada je izrađen idejni projekt (slika 11.).

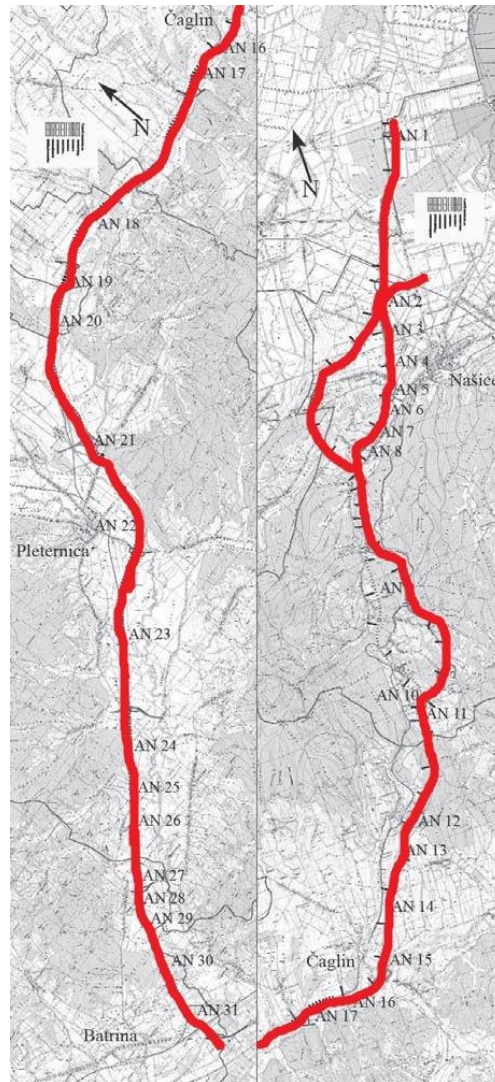

Slika 11.: Idejno rješenje obilaznice grada Belog Manastira

Izvor: Dizdar, M., Dizdar Ložnjak D.: *Terenski pregled trase zapadne zaobilaznice oko grada Belog Manastira*, Annales Instituti Archaeologici, Vol. 4 Issue 1, p98-101, 2008.

6.5. Izgradnja ceste Našice – Pleternica – Lužani

Izgradnjom novoga prometnoga pravca (slika 12.) od Našica preko Pleternice do autoceste A3, povezali bi se podravski i posavski koridor te prometno povezali vodeći gradovi u regiji. Tom budućom cestom podigla bi se razina prometne usluge i sigurnosti te bi se prometno povezali dijelovi Osječko-baranjske, Požeško-slavonske i Brodsko-posavske županije¹⁹.

Slika 12.: Prikaz trase buduće ceste Našice – Pleternica – Lužani

Izvor: K. Minichreiter, Z. Marković: *Arheološki lokaliteti na trasi brze ceste Našice...*, Ann. Inst. archaeol., str. 94-98, 2010.

¹⁹ Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje: *Master plan prometnog razvoja Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije*, Osijek, 2016.

6.6. Izgradnja biciklističkih i pješakih staza

Ravničarski kraj je pogodan za izgradnju biciklističkih i pješakih staza te treba težiti što većem broju kilometara izgrađenih staza za pješake i bicikliste. Izgradnja biciklističkih staza je potrebna na području cijele županije što donosi smanjenje prometnog opterećenja, emisije štetnih plinova, smanjenja buke u gradovima. Grad Osijek je jedan od vodećih gradova u Republici Hrvatskoj po broju kilometara biciklističkih staza. U suradnji s Republikom Mađarskom županija je u projektu povezivanja područja uz rijeku Dravu i Dunav i ima mogućnost vožnje bicikala kroz ta područja, velik dio tih dionica je od makadama pa bi se trebao asfaltirati dio tih biciklističkih staza. Asfaltom bi se olakšalo kretanje bicikla, povećala brzina kretanja, udobnost i drugo.

6.7. Zaštita okoliša

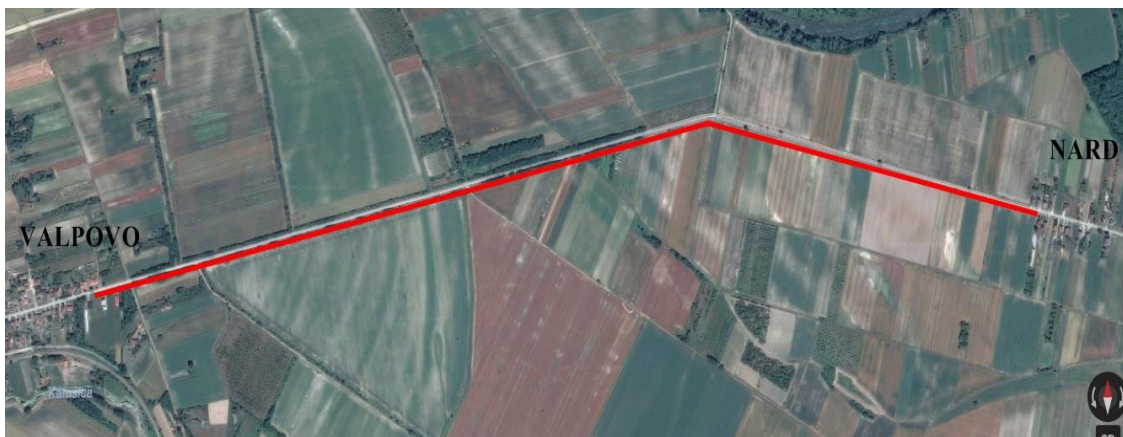
Sve veća važnost stavlja se na očuvanje okoliša i smanjenje onečišćenja što ga rade u prvom redu cestovna motorna vozila. Radi toga potrebno je uvesti nove načine u prijevozu putnika u gradskom prometu korištenjem vozila na alternativni pogon, poticanjem građana na kupovinu vozila s pogonom na alternativni pogon i izgradnjom punionica za električna vozila. Potrebno je promovirati javni prijevoz i naglašavati važnost korištenja javnog prijevoza.

6.8. Rekonstrukcija kolničkog zastora na području županije

Iz stanja cesta na području Osječko-baranjske županije vidljivo je da čak 44 % državnih cesta treba investicijsko održavanje, a u većini slučajeva se radi o jako lošem stanju kolničkog zastora. Naime kolnički zastor pun je „udarnih“ rupa koje jako utječu na sigurnost cestovnog prometa i potrebno ih je presvući novim slojem asfalta kako bi se taj problem riješio.

6.9. Izgradnja biciklističke staze Valpovo – Nard

Grad Valpovo je grad s najmanje izgrađenih biciklističkih staza na području Osječko-baranjske županije. U gradu postoji svega jedna biciklistička staza duljine oko 500 m, to je poražavajući podatak za jedan grad u ravničarskom kraju. Biciklistička staza od grada Valpova do naselja Nard bi uvelike olakšala vožnju biciklom na toj relaciji i povećala sigurnost samih biciklista. Također Nard nije povezan s niti jednom autobusnom linijom, te da bi stanovnici mogli doći do središta županije moraju doći u grad Valpovo. Nard je drugo po veličini prigradsko naselje na području grada Valpova udaljen svega 3 km od Valpova. Valpovo i Nard su povezani županijskom cestom Ž4053. Prostora za izgradnju ove biciklističke staze ima dovoljno jer se radi o stazi izvan naselja (slika 13.). Potrebno je biciklističku stazu dobro osvijetliti kako bi i vožnja noću bila potpuno sigurna.

Slika 13.: Prijedlog izgradnje biciklističke staze Valpovo – Nard uz županijsku cestu

7. ZAKLJUČAK

Osječko-baranjska županija pripada skupini županija sjevernoistočne Hrvatske s kojima čini prostorno-plansku cjelinu. Veliki utjecaj na razvoj prometa i gospodarstva imaju tri rijeke koje prolaze kroz županiju (Drava, Sava i Dunav). Oko tih riječnih tokova formirani su prometni koridori koji imaju međunarodni značaj. Svojom površinom četvrta je po veličini županija u Republici Hrvatskoj s velikim poljoprivrednim kapacitetom i mogućnosti razvoja i napretka svih gospodarskih grana.

Tri su glavna prometna koridora koja prolaze kroz Osječko-baranjsku županiju. Ti koridori su podravski, posavski i podunavski koridor. Sva tri koridora su od velikog značaja za županiju jer su dio europskih koridora. Dokumenti na kojima se temelji razvitak prometnog sektora kao gospodarske djelatnosti i razvoj prometne infrastrukture su:

- Master plan prometnog razvoja Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije
- Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. Godine
- Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije od 2011. do 2013.

Master plan je dovršen 2016. godine i odnosi se samo na Osječko-baranjsku županiju. To je glavni dokument za razvoj prometa na području županije i grada Osijeka. U njemu se nalaze svi potrebni podaci, ciljevi, mjere i prijedlozi kako unaprijediti cjelokupnu prometnu mrežu Osječko-baranjske županije.

Na području županije se nalazi 15 državnih, 86 županijskih i 98 lokalnih cesta. Iz analize cestovne mreže županije vidljivo je loše stanje samih prometnica koje trebaju investicijsko ili neko drugo održavanje. Tako je na državnim cestama na području županije svega 25 % cesta u dobrom stanju. Na županijskim i lokalnim cestama stanje je nešto bolje i u dobrom stanju se nalazi 34,5 % cesta. Županijske i lokalne ceste imaju postotak neizgrađenosti od 18,39 % što govori da se ceste moraju još izgraditi. Lošiji postotak imaju još samo četiri županije i vidljivo je da Osječko-baranjska županija na samom kraju po neizgrađenosti prometnica.

Gotovo na svim odabranim prometnim dionicama na kojima se nalaze uređaji za brojanje prometa na području županije pokazuje blagi rast prometnog opterećenja. Gravitacija stanovništva prema gradu Osijeku pokazuje najveće prometno opterećenje na području županije. Autocesta A5 ima jako malo prometno opterećenje i potrebno je povećanje toga opterećenja što bržim dovršetkom izgradnje svih dionica autoceste.

Potrebno je poboljšati i modernizirati cjelokupnu prometnu mrežu na području županije kako bi bili konkurentni ne samo u Republici Hrvatske nego i na međunarodnom tržištu. Veliku ulogu u tome ima tranzitni promet koji u dobroj mjeri prolazi područjem Osječko-baranjske županije i treba poraditi na tome. Stanje kolničkih zastora je zabrinjavajuće i potrebna je izmjena zastora na svim mjestima koja ugrožavaju sigurnost prometa na cestama. Izgradnja obilaznice grada Belog Manastira je od velike važnosti za

odvajanje prometa koji prolazi kroz sami grad. Jedan od budućih velikih projekata izgradanja Podravske brze ceste od velike je važnosti za cjelokupan teritorij Republike Hrvatske jer ta cesta povezuje podravski i podunavski sjeverni dio Hrvatske.

Grad Osijek ima najveći broj kilometara izgrađenih biciklističkih staza u Republici Hrvatskoj, dok grad Valpovo ima svega jednu biciklističku stazu. Tu se vidi jedan od problema nemotoriziranog prometa na području županije i ne usklađenosti u napretku.

Osječko-baranjska županija ima veliki potencijal za napredak i razvoj prometnog sektora i unaprjeđenja same cestovne mreže županije kako bi bila konkurentna na tržištu. Važno je zato raditi na poboljšanju cestovne mreže i cjelokupnog gospodarstva.

LITERATURA

1. Osječko-baranjska županija: *Informacija o prometnoj povezanosti Osječko-baranjske županije*, Osijek, 2016.
2. Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje: *Master plan prometnog razvoja Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije*, Osijek, 2016.
3. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture: *Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. godine*, Zagreb, 2014.
4. Osječko-baranjska županija: *Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije od 2011. do 2013.*, Osijek, 2011.
5. Hrvatske ceste d.o.o.: *Brojenje prometa na cestama Republike Hrvatske*, Zagreb, 2017

Internet:

1. URL: <http://www.obz.hr/hr/index.php?tekst=479> (pristupljeno: srpanj 2017.)
2. URL: <http://www.obz.hr/hr/index.php?tekst=1> (pristupljeno: srpanj 2017.)
3. URL: https://www.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/htm/H02_02/H02_02.html (pristupljeno: srpanj 2017.)
4. URL: <http://www.obz.hr/hr/index.php?tekst=101> (pristupljeno: srpanj 2017.)
5. URL: http://www.zucobz.hr/index.php?option=com_content&view=article&id=87&Itemid=69 , (pristupljeno: kolovoz 2017.)

POPIS SLIKA

Slika 1.: Prostorni položaj Osječko-baranjske županije.....	3
Slika 2.: Osječko-baranjska županija s gradovima.....	4
Slika 3.: Prirodni prometni pravci Istočne Hrvatske	5
Slika 4.: Regionalna podjela Republike Hrvatske.....	8
Slika 5.: Autocesta A5.....	12
Slika 6.: Ocjena stanja državnih cesta	13
Slika 7.: Državne ceste u Osječko-baranjskoj županiji	14
Slika 8.: Podaci o županijskim i lokalnim cestama	15
Slika 9.: Ocjena stanja županijskih i lokalnih cesta na području Osječko-baranjske županije	15
Slika 10.: Prikaz državnih cesta s brojačkim mjestima na području županije	19
Slika 11.: Idejno rješenje obilaznice grada Belog Manastira	26
Slika 12.: Prikaz trase buduće ceste Našice – Pleternica – Lužani	27
Slika 13.: Prijedlog izgradnje biciklističke staze Valpovo – Nard uz županijsku cestu	29

POPIS TABLICA

Tablica 1. Prosječni godišnji dnevni promet na autocesti A5	20
Tablica 2. PGDP na dionici državne ceste D2	21
Tablica 3. PGDP na dionici državne ceste D7	22
Tablica 4. Prikaz PGDP-a na dionici državne ceste D34	23
Tablica 5. Prikaz PGDP-a na dionici državne ceste D53	24

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1.: Kretanje broja prometnih nesreća	16
Grafikon 2.: Broj poginulih na području županije	17
Grafikon 3.: Prikaz porasta prometnog opterećenja na autocesti A5 od 2012. do 2016. godine.	20
Grafikon 4.: Prometno opterećenje na državnoj cesti D2	21
Grafikon 5.: Prikaz porometnog opterećenja na državnoj cesti D7	22
Grafikon 6.: Prometno opterećenje na državnoj cesti D34	23
Grafikon 7.: Prometno opterećenje na državnoj cesti D53	24

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet prometnih znanosti
10000 Zagreb
Vukelićeva 4

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI I SUGLASNOST

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem kako je ovaj _____ završni rad
isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na
objavljenu literaturu što pokazuju korištene bilješke i bibliografija.
Izjavljujem kako nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, niti je prepisan iz
necitiranog rada, te nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava.
Izjavljujem također, kako nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj
visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.
Svojim potpisom potvrđujem i dajem suglasnost za javnu objavu _____ završnog rada
pod naslovom **Analiza cestovne mreže Osječko-baranjske županije**

na internetskim stranicama i repozitoriju Fakulteta prometnih znanosti, Digitalnom akademskom
repozitoriju (DAR) pri Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

U Zagrebu, 4.9.2017

Student/ica:

Stjepan Blazević
(potpis)